

DÉLSOMOGY

Megjelenik Szigetvárott hetenkint egyszer: Vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre . 8 korona. — Félévre . 4 korona.
Negyedévre . 2 korona 50 fill.
— Egyes példány ára 20 fillér. —

Felelős szerkesztő:
Bárvárh Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Igmándy-utca 60 szám.

Kéziratot vissza nem adunk.

Alakítsunk Gazdaköröket.

A „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségé” nek mult héten tartott nagygyűlésén, továbbá az országos magyar gazdasági egyesület közgyűlésén elhangzott elnöki megnyitóban ismételtén egy oly eszme került napfényre, a melyet a mezőgazdasági szak irodalomnak egyik legtiszteletreméltóbb alakja, a boldog emlékü Korizmics László már a hatvanas években vetett fel de sajnos! annak érdekében nagyobb szabású actió a mai napig sem tétett. Értjük a gazdakörök szervezését.

Korizmics László 1866-ban írott „Gazdasági leveleiben” ezeket mondja: „A vidéki gazdasági egyesületek munkálkodásában a fő, a legfőbb súly nálunk viszonyainkat tekintve, azon eszközleésekre kellene fordítani, melyek

a népnek gazdasági életét emelni és javítani képesek; magunkhoz emelnénk és csatolnánk ilyképen a földmivelő népet mert látná és tudná azt, hogy az urak — a mint a kaputos osztály a nép által még most is neveztetik — érette és érdekeiért tesz, költ és fáradozik akkor is, mikor erre már semmi személyes anyagi indokból fakadó érdek nem létezik. — És ezen eljárás megteremné gyümölcseit, nemcsak abban, hogy népünk gazdasági élete gyorsabb lendületet venne fejlődésben, hanem még abban is, szeretete és csatlakozásban erősödnek irányukban.

Erre a nagyjelentőségű szavakat csend követ mert elvégre is azt, hogy történtek egyes elszigetelt kísérletek, a községi gazdakörök alakítására, s azok itt ott tényleg létre is jöttek, fényes eredménynek nevezni nem lehet,

— 1887-ben egy újabb lelkes pártfogóra talált az eszme: Kodolányi Antal személyében, a ki szövetségbe lépett gazdasági egyesületek hatodik nagygyűlésén már egy kész alapszabálytervezettel áll elő, még melegebb szeretettel ajánlván az ügyet a mezőgazdasággal foglalkozók figyelmébe.

Harmincz hat év óta vajudik tehát a kérdés s még ma sem jutottunk meszebbre, mint a kezdeményezés stádiumába; pedig hogy e harminczhat esztendő alatt sokat nagyon sokat lehetett volna már tenni mezőgazdaságunk érdekében, ezt bizonyára mindenki elismeri, a ki mezőgazdaságunk fejlődését teljes tárgyilagossággal bírálja.

De hagyjuk most ezt a kérdést:

Vessünk fátyolt a multra és gondoljunk a jövővel. Legyünk bizalommal azon nemesen gondolkozó térfiak iránt, kik a mult szomorú ta-

Virágot adtam. . . .

Virágot adtam, rózsabimbót
S néhány rövidke dalt neked;
Hogy mind a kettő sugja, mondja:
Szeretlek lányka, add szived!

Szegény dalom, szegény virágom,
De egy, de bús lett sorsotok —
Hogy elfeledve, összetépve:
Lemondani tanítsatok.

Ita.

A hold, mint házasságszerző.

Miután az Isten az első embert megteremté, arra a tapasztalatra jött, hogy az ember egy maga meg nem élhet s ezért teremté mellé társul a másikat — az aszszonyt. A mindeneget kormányzó leghatalmasabb ur tehát már a világ kezdetén belátta azt, hogy az ember maga csak fél — mi gyarló emberek annál inkább érezzük ezt, mert a legtöbben igyekeznék élettársat szerezni.

A nagy világnak talán, egyik leggyarlóbbika — én is így gondolkoztam. Szabad időmben, — mondhatni minden gondolatom, csak az volt, hogyan házasodjam?

Leányok ugyan vannak, de hát a ki nekem kellene, az nem jön hozzám, a kinek

pedig én tetszenék, az nekem nem kell. — Hanem olvastam valahol, hogy a házasságok ma már, nem csak az égben, hanem a kis hirdetések útján is köttetnek.

Megpróbálom — gondolám — egy kis hirdetés útján keresni jövődöbéli házastársamat s meglátjuk, hogy sikerül?

Pár napra reá több fővárosi lapnak kishirdetéseit között állott az enyém is:

„Megyerő modoru,
intelligens hivatalnok,
kinek biztos állása van,
egy csinos és művelt
nőt keres feleségül.
Arczképes leveleket.
„Holdvilág” jelige alatt
poste restante kérek.”

Hogy miért épen „Holdvilág” jeligét

A Béka-

boltban

Pécs, Irgalmasok-utca 10.

Óriási nagyraktár férfi szövetekben

u. m. finom téli kabátoknak, valamint cheviott, grácsi loden öltönyökre.

Dus raktár, van női szövetekben vászon kanavász, chiffon és menyaszszonyi kelengyékben.

Gyors és pontos kiszolgálás!

Olcsó árak!

pasztalataiból meritenek erőt, és bátorságot arra, hogy a magyar gazdaságot lábra állítsák. Támogassuk Károlyi Sándort, Desseffy Aurel és Majláth József grófoknak ama nagy jelentőségű actióját, mely a községi gazdakörök szervezésére irányul, s a melynek programját a mult heti nagygyűléseken oly lelkesen fejtegeték.

Igaza van Desseffy Aurelnak hogy gazdasági egyesületeink legnagyobb baja az, miszerint a kis emberekkel az egyszerű földmivésekkel nincsenek szoros kapcsolatban, s hogy ezen az állapotban változtatni kell. — A változtatás egyedüli célra vezető eszköze a községi gazdakörök megalakítása, a melyek egyrészt a községbeli kisebb birtokosok mezőgazdasági ismereteinek gyarapítását másrészt azok anyagi előmenetelének előmozdítását volnának hivatva teljesíteni. S meggyőződésünk, hogy ha látja majd a kiscgazda, hogy ő nemcsak szellemileg, találja fel a gazdakörökben érdekeinek kielégítését, hanem az azokra való csoportosítás, anyagi érdekeknek felkarolásával is jár, be fog azokba lépni s e szervezetek működése olyan lesz, a mely humanitárius és socfál politikai irányban is meg fogja hozni az országnak ama eredményeket, a melyeket kívánunk.

Éppen ezért a legnagyobb lekésedéssel emeljük fel szavunkat a községi gazdakörök szervezése érdekében s kérjük a földbirtokosokat, bérlőket gaz-

datiszteket, lelkészeket, jegyzőket, tanítókat, szóval mindazokat, kik a nép között élve, annak mezőgazdasági elmaradottságát napról-napra láthatják, karolják fel az eszmét s időt és fáradságot nem kímélve munkálkodjanak azon, hogy e gazdakörök minél nagyobb számban létesüljenek.

Értesítés.

Tisztelettel felkérjük mindazon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy azt megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadást szenvedjen.

H I R E K.

— **Kinevezés.** Somogyvármegye alispánja a szigetvári közorház gondnoki állására *Verbőczy* János szigetvári lakost nevezte ki. — Gratulálunk.

— **Athelyezés.** *Csiszár* József szigetvári uradalmi irnokot ugyancsak gróf *Andrássy Aladár* nováki birtokára ellenőrré nevezték ki és ilyménységben rögtön át is helyezték. Gratulálunk a törekvő ifju előléptetéséhez.

— **Magyarosító tanító.** Még rövid idővel ezelőtt nemesak Magyarországon, s annak egyes vidékein, hanem megyénknek német községeiben is a magyar szó idegen volt. És ime ma édes hazánk nyelvét úgy beszélnek ami jó svábjaik mint akár a saját anyanyelvüket — nemesak hogy beszélnek, hanem örömmel használják is minden alkalommal. Ilyen

magyarosuló községről szólunk most. Ez pedig tőlünk pár órányira fekvő Somogy-Szt.-László község, mely nemrég még teljesen német volt, de most már rohamosan magyarosodik. Ezért a magyarosodásért *Hergeth* Ferencz tanítót illeti az elismerés, dícséret és érdem koszoruja. Ő volt az ki 3 évvel ezelőtt egy teljesen elhanyagolt iskolát és elégedetlen zugolódó népet talált mely folytonos viszályban élt tanítójával. Azidő óta azonban a viszonyok változtak. *Hergeth* az iskolás gyermekekből is magyar érzelmű honpolgárokat teremtett. Valóban megható volt a karácsonyi ünnepi Isten tisztelet alkalmával elhangzott karácsonyi ének, mely felhangzott a német gyermekek ajkán magyarul. A hívők pedig a meghatottságtól könyezve kértek áldást az Egek urától. — Valjuk meg őszintén, hogy ez a derék néptanító emberfeletti munkát végzett és fáradságot nem kímélt akkor, midőn e német ajku község népét jó magyarokká változtatta át. Elismeréssel adózunk a derék tanítónak érdemeiért és reméljük, hogy felelettes hatóságai valamint mind azon illetékes factorok, kik hivatvák arra, hogy az érdemet érdeme szerint megjutalmazzák ez esetben fenn fognak elzárkózni. Mi pedig részünkről azt kívánjuk, hogy sok ilyen derék tanítója legyen a hazának.

— **A Nőegylet dominó estélye,** tegnap volt az „Olvasó egylet“ összes termeiben. A multság úgy anyagilag, mint erkölcsileg sikerültnek mondható. Lapunk jövő számában fogunk az estélyről bővebben beszámolni.

Halálozás. *Farkas* György helybeli előkelő iparost súlyos csapás érte, Mariska leányát hosszas szenvedés után a szerető család köréből elragadta a halál. Temetése ma délután lesz.

használtam, azt magam sem tudom, lehet, a miért legtöbbször holdvilágos estéken gondolkoztam erről.

Nagyrabecsült hölgyeim és uraim! Ha önök között van olyan, ki unatkozik és szeret sokat levelezni, egy ilyen hirdetést tegyen közzé és higgyék el, hogy lesz kinek válaszolniok. Én is így jártam.

Összesen 82 levelet és képes levelező lapot kaptam az ország minden vidékéről s mivel naponta eljártam a postára a „Holdvilág“ jeligés levelek után tudakozodni, ott már annyira ismertek, hogy a posta alkalmazottak most is csak Holdvilág ur néven szólítanak. Lehet hogy célzatosan, ritka szép hajamra.

Jellemző volt, hogy csaknem mind így kezdik a levelet.

„Daczára, hogy a kishirdetéseket nem

olvasom, véletlenül éppen az ön hirdetése kerül szemem elé stb. . . .“

Pedig tudom hogy a kis hamisak már évek óta böngészik a kis hirdetéseket.

Tehát mint mondám, 82 levelem jött ezeket osztályozni kezdtem. — Először nagyon szerint, aztán vallás- s végül anyósok szerint. — T. i., a kinek a kedves mamája életben volt, azokat tekintet nélkül a vagyona és vallásra mellőztem. — Hogy miért? Azt a vök talán sejteni fogják?!

A kiválasztottak száma már csak háromra apadt. Páris helyzetébe jutottam! . . . Három közül kinek adjam az aranyalmát?

Az első egy pozsonyi német leány, hozományja 40 ezer korona, árva leány, csak 20 éves, sok jó tulajdonságokkal, de egy kis hibája volt: különös ismertető jele volt, hogy pupos. — Minden türehető lett volna, csak

az utólsóra nem volt szükségem. Igazán még legtöbbit arra a leányra gondoltam, álmatlan éjjeimen magam előtt képzelem látni őt; oly szendén mosolygott reám, de az a domborodás a hátán, az mindig nagyobb lett s végül egy hegy nagyságát érte el. — Tovább nem engedtem nőni; arczképét vissza küldtem és nem is gondoltam többé reá.

A második egy hentes özvegye volt Erdélyből, eddig 2 férjét temette el s korára nézve azt írja hogy 30 éves mult. — (Ezt azonnal elhittem neki.) Vagyonos is volt, de féltem, hogy az előbbi férjek sorsára jutok.

A harmadik levél Lőcsén volt keltezve kecségetető ajánlatokkal tele. — Irója iránt érdeklődtem s a család vagyoni viszonyait tudakoltam. — Midőn önagsága papája felől kérdezősködtem, azt kaptam válaszul,

**LEGNAGYOBB és
LEGOLCSOBB
BUTOR-RAKTÁR
PÉCSEFT.**

Siklósi-országot 44. sz. a., Mátvás Király
átellenében.

Nagy választék, mindennemű fa, vas és kárpitozott butorokban a **leg-
egyszerűbbtől a legfinomabb** kivitelben.

Ismét eladóknak, vendéglősöknek és nagyobb berendezéseknél, egyeseknek is

10 százalék árengedmény.

KÜLÖN KÁRPITOS MŰHELY. FRIEDMANN KÁROLY.

1902. január 12

— **Lopás a sertéshizlalónál.** *Stern* Mór sertéshizlalójánál lévő magtárnak tetőzetét ismeretlen tettesek f. hó. 4-ére virradóra feltörték. És a nyert résen behatoltak, — honnan 1½ métermásza II-odosztályu buzát loptak el. A kárt csak párnappal mulva vették észre. Jelentést tettek a csendőrségnél. A csendőrség nyomozza a tolvajokat, de eddig még eredménytelenül.

— **Léghajó.** Folyó hó 9-én délután 1-2 óra között érdekes látványban gyönyörködtek városunk lakói. Ugyanis egy katonai léghajó lebegett el fölöttünk körülbelül 3-400 méternyi magasságban. A szemlélők közül sokan távcsövön nézték a lebegő léghajót, mely csak hamar eltűnt a magassabb régiókban. Mint másnap értesültünk a léghajóban *Lipót Salvator* főherceg és kíséretében pedig *Heinterstoisser* százados a vasut és távirtda ezredben, a ki a hajó kormányosa valamint *Respaldira* Alfonzó báró fregatt kapitány voltak. A léghajó reggel 8 órakor szállt föl Bécsben és a Dunántul lebegett át, óránként 100 kilométernyi sebességgel. A léghajó a Baranya megyei rávai pusztán szállott le minden baj nélkül. Itt a léghajót kocsira rakták és vonaton Bécsbe szállították. A főherceg és kísérete kocsin Pécsre hajtatott, a hol a katonai tisztviselőket fogadta. A főherceg később Bécsbe utazott.

— **Megbűntetett vigéczek.** Még november havában történt, hogy *Marton* Zsigmond és *Meezl* Vilmos vigéczeket, kik csekély értékű képeket adtak el drága pénzben a könyven hívő és befonható népnek nov. 23-án Hobolban a szigetvári csendőrök letartóztatták és a szigetvári szolgabíróhoz kísérték őket. A törvényt kijátszó vigéczektől 19 drb. képet koboztak el, azonkívül egyenként 100-100 K és 2 napi elzárásra ítéltettek. A megbűntetett vigéczek az alispánhoz fellebeztek, de az ítélet ott is jóvá lett hagyva és jogerőssé vált. De nem volt kézbesítető nekik, mert ismeretlen helyen tartózkodnak a két vigécz Jákó, miért is most országszerte körözik őket.

bogy nem rég még a távirászkokkal hasonló foglalkozást üzött, a mennyiben ezek is dróttal foglalkoznak, meg az ő papája is.

A különbség csak az, hogy a távirászk a villamosság vezetésére használja a drótot, emez pedig egérfogokat csinált belőle.

Igy az aranyalmát nem adtam a három közül egyiknek sem, hanem egy negyediknek.

Ugyanis elővettem azt a levelesomót, a mit előzőleg az anyósok miatt mellőztem s ezek közül csak ugyan egyet választottam meg, mert nekem rövid kis levele, mely után ítélve, az íróját nem nagyon bőbeszédűnek gondoltam.

A levél így szólt:

„Tisztelt Uran! — Alföldi, 20 éves, magyar leány vagyok, csak én és anyám vagyunk, meglehetősen vagyonunk is van. — Jöjjen el hozzánk és meglátjuk, hogyan tesszünk egymásnak?”

Gálába, csapva magamat, mindjárt utaztam.

— **Agyonütötte a fa.** E hó 6-ik napján történt, hogy több nagy-dobszai polgár az ut mentén élő nyárfákat vágott ki. Segítségükre ment a polgároknak *Rostás* Illés ottani zsellér is, ki oly szerencsétlenül talált álni midőn a fa kidült, hogy a lezuhanó hatalmas nyárfa agyonütötte őt. *Rostás*nak fejét teljesen össze lapította a fa. Halva szállították be a községbe. Gyermekai nem voltak csak bánatos özvegyet hagyott hátra.

— **Az 1902 évi esküdtek kiválasztása.** A folyó évre összeirt esküdtek közül a szigetvári járás területén csak hárman lettek kiválasztva, névszerint *Tóth* István és *Nicsovics* Vazul Szigetvárott, valamint *Pap* Győző N.-Ladon.

— **A pinczébe esett.** Vasárnap az esti órákban *Kész* Sándor vasúti vendéglőjében majdnem vigyázatlanságnak esett áldozatul *Vargha* Juliska *Kész* sógornője. Pedig kár lett volna a vidám és jókedvű Juliskáért ki mosolygó köppel forgólik a törzsvendégek asztalánál és hordja a bufelejtőt a jó magyaroknak. A dolog úgy történt hogy a söntésben játszadozott *Kész* kis fiával, ki most kezd járni és hívta magához, eközben folyton hátrált s a nyitott pinczébe hanyat lezuhant. A szerencsétlenül járt leányt ki fejét esés közben bezuzta eszméletlen állapotban hozták föl. — Rögtön orvosokért küldtek, kik a sebet bevarták. A szegény Juliska iránt egy törzsvendégek körében, mint ismerősei körében a részvét általános,

— **Bekormozott képű suhanczok.** Jól kezdte meg a farsangot 6 helybeli iparos tanonc kik fekete dominó álarca helyett bekormozott arczezal tettek látogatást e hó 5-én este 6-7 óra között *Szabó* János helybeli bábosnál. *Szabó* lakásán csak a felesége és még egy nő voltak jelen. Képzeltetni a nők riadalmát, mikor a 6 bekormozott alak belépet, de csakhamar neki bátorodtak, mert az álarcazások vidám ugrándozással czirkuszi néma játékkal mulattatták őket. Különösen 2 ügyes bohóc mutatványa tetszett a

hölgyeknek. Amig a 2 legügyesebb javában csinálta bukfenczét, hogy a többiekre a figyelmet elterelje, addig azok belopodtak az édes mézeskalácsok közé, honnét csikó, lovat, babát, bölcset, és szivet raboltak el. Ezután pedig tovább állottak. Ekkor ébredtek csak öntudatra az asszonyok és küldtek *Szabó*ért kinek a látogatást elmondták és *Szabó* rögtön konstatálta, hogy a vendégek 12 kor. értékű mézesbabot vittek el magukkal. Jelentést tettek a rendőrségnél. Sikerült is még az nap este össze fogni mind a 6. álarcazost, névszerint *Király* József 14 éves bábos tanonc (Werbóvácztól) *Fürst* József 15 éves lakatos *Piri* Károly 15 éves székes, *Ruepert* Imre 16 éves asztalos, *Gáspár* János 14 éves és *Zelleni* József 14 éves cipész tanoncok személyében. Az álarcazók suhanczok eleinte tagadták tettüket, de később töredelmes vallomást tettek. A rendőrbiztos jelentést tett a szolgabírósnál.

— **A szigetvári jótékony keresztény nőegylet közgyűlése.** A nőegylet 1902. évi január hó 19-én délután 3 órakor Szigetvárott a városház tanács-termében tartja meg rendes évi közgyűlését. Tárgysorozat: 1. A választmány évi jelentése. 2. A pénztárnok jelentése, s a számadások felülvizsgálása. 3. Indítványok. Szigetvár, 1902. évi január hó 9. *Hegyessy* Jánosné elnöknő. *Farkas* Gyula jegyző.

— **Utonálló vándorlegény.** A héten a N.-dobszai országuton kezében batyut cipelve egy öreg ember haladt. Amint így csendesen baktat az öreg egyszerre csak szembe jött vele egy rongyos mezitlábos vándorló legény és az öregtől a batyut elakarta venni. De az öreg göresösen szorítá magához holmiját és nem akarta kiengedni keze közül. Erre a vándorló látva azt, hogy a batyut pusztán kézzel nem veheti el, zsebébe nyult és zsebkését előrántva az öreg kezét a késsel szurkálni kezdte, Daczára a szurásoknak az öreg mégsem ereszté el a batyut. A vándorló azonban egy ügyes fogással 1 pár csizmát mégis kihuzott belőle és tovább állott. A távolból látta mindezt *Pál* János N.-dobszai

Megtetszetünk egymásnak, azonnal jegyet váltottunk és három hét múlva lakodalmaztunk.

Ki tudná leírni a boldogságot, mit a mézes hetekben élveztem?

Igen! — de a mézes madzagnak is vége van és így az én boldogságomnak is az lett, mikor a kedves anyósom (az örök világosság fényeskednék neki) megunt a otthon az egyedül létet és hozzánk költözött.

No, hogy tovább milyen boldog voltam, nem mondom el, mert erre talán képtelen is volnék.

Azóta nem merek a holdvilágra nézni A holdat tartom mindennek okául.

De bogy is tudtam én ilyen jelíggel keresni a feleségemet?!

Azokat a mélyen tisztelt hölgyeket és urakat, kiket az előbb kis hirdetésekre buzdítottam, most óvva intem, hogy jól válasszák meg a jelíggüket; olyant válasszanak, amin később kitölthetik a boszújukat, nehogy úgy

járjanak mint én, kinek nézmem kell, hogy boldogtalanságom okozója milyen kényesen sétál éjjelenként aranyos ruhájában végig az égen, sőt úgy tűnik föl nekem, mintha csak engem nevetne vigyorgó ábrázata; s én nem álhatok rajta bosszút.

Tizenöt esztendő mult el az elbeszéltek óta, az egész világ igen sokat változott csak egy maradt a régi — az anyósom. Ha még tizenöt év múlva megint kérdenek, talán akkor is így kell válaszolnom,

Hanem föltettem magamban, hogy ha még egyszer házasodhatom, akkor vagy árvát keresek, vagy elveszem az anyósomat.

Fejes József.

polgár ki meg gyorsítja lépteit s a vándor után szaladt. Rákiabálva hogy a lopott tárgyat tegye le. Az elzülött csavargó erre nem is hederített, hanem késével Pál felé fordult és leszurással fenyegette őt. Pál gazda azonban nem veszté el bátorságát hanem a nála lévő irtó kapával fordult támadója ellen. Ki látva azt hogy a dolognak fele sem tréfa ledobta a csizmát és vad futásnak eredt. Pál az öreget ki megtakarított pénzeszkéjével és holmijával gyalog Csurgóra igyekezett a községbe vezette, honnét aztán hálás köszönetével megmentője iránt utazott vonaton tovább nehogy esetleg veszélyes utitársával találkozzon ismét.

— **Közegészség.** Lapunk mai számának Közegészség rovatában igen érdekes és tanulságos dolog közlését kezdjük meg, mire t. olvasóink figyelmét e helyen is felhívjuk. — A cikkeket melyeket jövőben is közlünk előkelő orvosok írják.

— **Üdvökvánat.** Habár kissé elkésve is kaptuk, de azért átadjuk mindazoknak kiket illet, egy őszinte magyar szívnek üdvökvánatát, mely a fővárosból érkezett. Szigetvári jó ismerőseimnek és barátainak az évfordulat alkalmából. b. u. é. kívánok. *Havadtöi.*

KÖZEGÉSZSÉG.

A csók.

Irta: dr. Tompa János.

Midőn kéz közben, ajk ajkon van és elcsattan az első édes csók, egész valónkat valami kimondhatatlan, leirhatatlan érzés járja át. Ezt az érzést szerelemnek, a csókot pedig a szerelem zálogának nevezik a költők. Talán sohasem nyert volna polgár jogot, sohasem dalolták volna meg s az ember sem vágya csók után annyira, ha a költői ihlet szárnyain oly magasra nem juttatták volna, a honnan mindenkinek megközelíthető lett. A szerelem érzete az, a mi a csóknak, az emberiség nagy részénél, megjelölte a becsértékét. És ebből kifolyólag az emberek a szeretet, megbecsülés, megtisztelés más neveire is kiterjesztették a csókolódzást. De mekkora különbség az midőn szülőinket, gyermekeinket, barátainkat öreg és fiatal asszonyainkat, vagy pedig azt csókoljuk meg arcán, ajkán vagy kezén, kiket imádunk, kikért lángolunk.

De hagyjuk el a szerelem berkeit s menjünk a mindennapi poros útra, a hol a polgárjogot nyert csókkal üdvözlő barát rég nem látott barátját, a testvért, szüleit az övéit, az utczán sétáló asszony az ölbe vagy toló kocsiba ülő kis babát, megkérdeven egyuttal, hogy kié a szép kis baba? A cseléd, hogy gazdáinak kedveskedjék a kis gyermekeket sorba csókolja, annak minden részét, honnan az anyja a cseléd csókjait utólag lecsókolja szintén! A férfiak tisztos matronák, asszonyok ezét csókolják meg, tiszteletük jeléül. A

vallásosság bizonyos rendeknél a csókot szintén megköveteli.

Igy azt látjuk, hogy a csókolódzás egy olyan közös cselekedet, mely épugy mint más emberi dolgok, megérdemli, hogy orvosilag jobban mondva egészségi szempontokból is foglalkozzunk vele.

Lépjünk a próza terére, és nézzük, hogy mi is tulajdonképen az a csók? A választ így adhatjuk meg: a csók csukott vagy félig csukott ajkaknak egymáshoz érintése vagy tapadása az érzelm bensőségének nagy sága szerint, esetleg egy ajknak a test más részeivel való érintkezése a hová t. i. a csók szánya van. Ez a meghatározás érthetővé teszi azon körülményt, hogy orvosi szempontból nem tekinthetünk a költők rózsaszínű szemüvegén át akkor, midőn a csókról beszélünk, s nem tekinthetjük szelleminek azt a ténytet, a mi okvetlen testi érintkezésen alapszik. Már pedig azt mindenki tudja, a hol közvetlen érintkezés történik, ott a lehetőség mindig megvan arra nézve, hogy fertőzés is létre jöjjön.

Ugy az irodalom, mint a tapasztalat melyet az élet minden napjáról gyűjtünk és szereztünk, a fertőzés lényegének ismerete, az utak és módok, melyeken ez történik, mind arra az eredményre juttattak, hogy a csók szerepe sokkal nagyobb e téren, mint sem azt talán igen sokan még mindig kétségbe vonják.

Az ember bőre teljesen sértetlen soha sem lehet, szemmel látható seb vagy nyílás nincs ugyan rajta, de nagyító alatt látható karczolás vagy hámbhiányos hely mindig van. Az ajkak bőre pedig még finomab mint testünk más részén lévő bőr, a szájunk belső részéből kituduló úgynevezett nyákhártya az, mely a levegővel való érintkezés folytán kissé durvább szövetűvé lett mint a szájunk belfelülete. Ajkunk az evés ivás, dohányzás folytán mindig ki van téve oly ingereknek, melyek rajta sokszor láthatatlan kis sebeket ejtenek, s ha már most bárhonnán oda valamely fertőző anyag jut, fertőződhetik az a seb s a vérkeringés útján az egész szervezet viszont az ilyen módon fertőzött ember csók útján tovább fertőzhet másokat.

Tegyük fel valamelyik ember tudó vagy gége gümőkórban szenved, a mely tudvalevőleg olyan fertőző betegség, hogy az emberi ségnek 1/7-de abban pusztul el; egy ilyen ember megcsókol egy egészséges férfit, nőt vagy gyermeket nemcsak egyszer, de többször is; lelkiismeretlenül vagy mondjuk öntudatlanul átoltja a betegséget az egészségesbe mert hiszen a csók nagy része azok a csírák, melyek a betegséget okozzák, mindig jelen vannak, s így a fertőző anyagot direct juttatja az egészségesbe; vegyük hozzá, hogy az a megcsókolt egyén rögtön egy másikat megcsókol, még az is fertőzhet.

Egy anya difteritiszben szenvedő gyermekét csókolja, s utána az épet, vagy más rég nem látott rokonát, lehet hogy ő maga nem kapja meg a difteritist de az a másik aki tehát nem egyenesen a beteggel érintkezett, megkapja.

A számrhurut, ctvar, különböző szájbántalmak így jutnak egészséges egyénekhez a csók útján.

És azután a tisztátalan szerelem csókjait sem hagyhatjuk megemlítés nélkül, melynek gyümülése végtelen sok galibát, betegséget és nyomort okoz. Sokszor egész családi életet semmivé, egész családokat szeren esétlennő teszem, nem csók hanem öröklékeny betegségek, mint a gümőkór és a skrofulának egész nemzedéken keresztül szülő anyjává leszzen.

A csók minden körülmények között, miután legtöbbszörben az ajkakon csattan, el, a fertőzést a szájon keresztül eszközli. A gyermekek arczbőre azonban finomság tekintetében nem áll az ajkak bőre megett, s ezért a gyermekek arczára eső csók ott is okozhat fertőzést. A gyermek egyéb betegségektől eltekintve az ajkára adott csók útján a legkülömbféle száj, és gyomorban-talmakat kaphatja meg, melyeknek kútforrásául sok esetben nem tudnak semmi különös okot felfedezni, s arra nem is gondolunk, hogy a csók is lehet az oka.

(Folytatás következik.)

Szerkesztői üzenetek.

Audiat. A küldöttekért fogadd köszönetet. A szerkesztőség multságára irt dolog remekül sikerült, lapunk bájos kis barátjának adtuk át, mert hisz őt illeti. Ha utazásomból vissza térek, irok. — Üdvözöllek.

B. J. Kaposvár. Híreket kérünk tisztelt ur!

N. O. Budapest. Elbeszélésnek közlését valószínű a jövő számban megkezdjük — Üdvözöljük.

L. I. Pécs. Hallgat a lant?

Alborák. Ön téved, hogy Kecskeméthy elfogta a szigetvári rendőrség. Ez a gondolat még álomnak is merész volna. — Azonban anyi igaz, hogy Krizsán állatorvos ur kocsisát, ki a Rác Péter vendéglőjében pazarul költekezett és 1 koronát adott a cigánynak, egy posta szolga örömben Kecskeméthynek nézte.

Jegesmedve. Beküldött verse, mely nem is olyan rossz mint gondolja, itt adjuk:

A grönlandi jegek közt, hol oly magas a hó
Vörös orrával ott bolyong egy ifju eszkimó
Vállán a nagy tarisznya szívében szörnyű baj,
Mert nincs a kulacsában több csukamáj olaj.

K. L. H. G. nem közölhető,

K. M. B. L. Sorsjegyeik nem nyertek.

Gabona-piacz.

Fuchs A. Fia gabona keresk. jelentése szerint

Árak a legújabb jelzés szerint 50 klgrm-ként értendőik,

Szigetvár, 1902. január -é10n.

Buza	—	—	K.	8	—	8	20
Rozs	—	—	"	6	40	6	60
Árpa	—	—	"	5	—	6	—
Zab	—	—	"	6	50	6	80
Tengeri	—	—	"	4	80	5	20
Hajdin	—	—	"	5	—	—	—
Bab	—	—	"	5	—	—	—

Kiadja a szerkesztőség.

Tőzeg klosettek!

Tőzeg-klosettet beszerez mindenki, ki teljes szagtalan árnyszékét óhajt, mert a tőzeg szagtalanít!

Tőzeg-klosettet beszerez mindenki, ki a maga és családjának egészségéről gondoskodik, mert a tőzeg fertőtleníti!

Tőzeg-klosettet beszerez mindenki, a ki a mindenféle betegségeket tejesztő pöczegödröt házából eltávolítani kívánja, mert az ilyenre a tőzeg-klosettek használatánál többé szükség nincsen.

Tőzeg-klosettek kizárólag kaphatók:

Krausz Istvánnál Pécssett.

T. Krausz István urnak Pécssett.

Ezennel szívesen adom b. tudomására, hogy a nekem szállított **tőzeg szűrő klosettekkel teljesen megvagyok elégedve.** A klosettek kifogástalanul működnek és teljesen szagtalanok.
Pécs, 1900. június hó 10-én.

Tisztelettel **Dr. Mende Lajos:**

T. Krausz István urnak Pécssett.

Szívesen adom tanubizonyságát annak, hogy az Ön által szállított **tőzeg-árnyszékek** minden tekintetben megfelelő, különösen hangsúlyozom, hogy mióta ezek nálam használatban vannak és az emész-tőgdörött használaton kívül helyeztem, **az eddig mindig nedves falak egészen kiszáradtak.**
Pécs, 1901. május hó.

Tisztelettel **Dr. Czierer Elek,** főorvos.

T. Krausz István urnak Pécssett.

Ezennel igazolom és bizonyítom, hogy e megyei árvaháznál már egy év óta ezen klosettekből **10 db. van használatban** és feltűnő szagtalan voltak esékély kezelési költségük folytán legmelegebben ajánlhatók.

Keller István, várnagy,
mint a megyei árvaház felügyelője.

T. Krausz István urnak Pécssett.

Ezennel szívesen kinyilatkoztatom, hogy a nekem szállított **tőzeg klosettek teljesen megelégedésemre beváltak** és a még visszalevőket is mihamarabb át-alkitattam.

Tisztelettel **Fodor Pál,** ügyvéd Deák-u. 1.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

A valódi Réthy-féle pemetefü-czukorka csak a készítőnél vagy az alábbi

gyógyszertárban kapható: **SZIGETVÁROTT:**

Salamon Jenő

gyógyszertárában.

Hirdetmény.

A szigetvári közkórház szennyvizek tartályából a szennyviznek a szükséghez képest folyton kihordása árlejtés útján kiadatik. Az ajánlatok **1902. évi január hó 17-ig** a közkórház igazgatóságához benyújtandók.

Dr. Raksányi Árpád

igazgató főorvos.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy folyó év elején **hosszu-utcza 574 számú** házhoz tartozó saját kertemben

műkertészetet

kezdtém. Miáltal a nagyérdemű közönség igényeit vélem e téren kielégíteni.

Idény különbség nélkül készítek jó izléssel bármily alakban s alkalomra **Csokrokat, Koszorukat** a lehető legszolidabb árak mellett.

Kora tavaszal kaphatók a legkiválóbb faju **ár-vácskák**, (viola tricolor) szép erős tövű **Cariophilus szekfűk.** Későbbi kiültetésekre pedig különféle szép nyári virág palánták. Azonkívül **Zeller** és más konyhakertipalánták is.

Cserepekbe nemesített kiváló rózsafák, melyek április hótól kezdve ültethetők biztos megeredésükért felelőséget vállalok.

Továbbá vállalkozom kertek gondozására és ujonanvaló alakítására.

A n. é. közönség pártfogását kérve maradtam

Szigetvár 1902. január havában.

Teljes tisztelettel

Gyenis Lajos
műkertész.

Hirdetéseket jutányos árért vesz fel
a kiadóhivatal.

Legszebb képes-levelező lapok.

1902. évre

szóló havi, heti, napi, fali, tárcza és egyéb NAPTÁRAK dúsválasztékban kaphatók.

Névjegyek csinos kivitelben jutányos áron készülnek

Kozáry Ede

könyvnyomdájában

Szigetvár.

A „Dél-somogy“ című hetilap egyes példányai Kozáry Ede papírkereskedésében kaphatók.

Előkelő bevásárlási források:

Új! Aranyozó, melyvel mindenki azonnal moshatóan újra aranyozhat: tükör- és képek, szobrot, viragszállat, templomszállat stb. — Egy üveg ecsettel 80 kr., 1/2 literes üveg 1.50, 1/4 literes nagy üveg 3 frt. — Sport-czikkok, gyermek-játékszerek, háztartási- és ebédő asztal-kellékek, utazás- és betegápoláshoz való tárgyak felől nagy, képes árjegyzéket bérmentve küld.

KERTÉSZ TÓDOR Budapest, IV., Kristóf ter.

BUTOROK a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók úgy készpénzért, mint részletfizetésre.

Ehrentreu és Fuchs Testvérek-nél
Budapest, VI., Teréz-körút 8. (Andrássy-út közepében.)
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

NÖTHLING VILMOS magkereskedőnél
Budapesten, Calvin-tér 9.

kaphatók a legjobb gazdasági, konyhakerti, vetemény- és virágmagvak.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Kérjük csak **Neustein Fülöp** cukor-hashajtó-piruláit, melyek évek óta kitűnőnek bizonyultak és előkelő orvosok által könnyű hashajtó- és feloldó-szerül ajánlatnak. — Egy doboz (15 pirula) 30 fillér.

Minden gyógyszerárban kapható.
Neustein-féle gyógyszerár, Bécs, I., Plankengasse 6.

Dupla villanydobjes kereszt vagy csillag N. B. 86967. sz. Gyógyít melletti: köszvény, reuma, asthma (nehéz lélegzés), álmatlanság, fülzúgás, nehéz hallás, epilepsia, idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migren, tehetetlenség, influenza, valamint minden idegbetegségnél. Azon beteg, aki 86967. sz. készülékem által legkezebb 45 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzt. Anélkül sem használ, ott kerem az én készülékem mekkorára: meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A kis készülék 4 kor. A nagy készülék 6 kor.
Könnyebb betegségeknek idült betegségeknek alkalmazandó. — központi elárusítóhely székü d. utánvetel vagy előleges fizetéssel a bel- és külföldi részére:

MÜLLER ALBERT BUDAPEST, Vadász-utca 42/H. O. Kálman-utca sarok.

DEHMAL KÁROLY zongora-gyáros
kizárólag kitűnő külföldi gyártmányok raktára és kölesző-intézet

Budapest, IV., Károly-körút 20.

Magyar festék-, kence- és lakkgyár

KRAYER E. és Társ.
József főherceg udvari szállítója, es nagy vállalatok szállítója
a magyar államvasutak szállítója
BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 6. SZÁM.

Az 1872. év óta fennálló

Szigetvári Segélyegylet SZÖVETKEZET

1902. évi február hó 1-én kezdetét veendő
ujabbi segélyegylet szövetkezet XXX-ik évtársulat

ALAKULÁSÁRA
az aláírási iver kibocsájtattak.

(Részvények jegyezhetőek egész 1902. márczius hó végéig; utóbbi jegyzések után késedelmi kamat nem lesz felszámítva.)

Az új évtársulatnak részvényei jegyzése végett Szigetvárott minden nap az intézet helyiségében, Barsón: PAJTÁS FÜLÖP, Sellyén: SZAVCRITS NÁNDOR uraknál jelentkezhettek.

A vidéken lakó egyesületi tagoknak teljesítendő költségmentes befizetések czéljából **a m. kir. posta takarékpénztárnál** nyitott CHEK-számlának befizetési lapjait kívánatra megküldjük.

Kelt Szigetvárott, a Segély-egylet 1901. évi december hó 5-én tartott igazgatósági üléséből.

Az igazgatóság nevében:

Oscsodál Gusztáv,
helyettes igazgató.

Rechnitzer Sándor,
vezérigazgató.